

Valsts vides dienests

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084200, e-pasts: ap@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīga, 2023. gada 13. marts

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. AP23SI0121

Sākotnējā izvērtējuma mērķis ir noteikt, vai pieteiktā paredzētā darbība atsevišķi vai kopā ar citām darbībām varētu būtiski ietekmēt vidi. Sākotnējā izvērtējuma uzdevums nav precīzi dokumentēt ietekmju apjomu un definēt projekta īstenošanas nosacījumus. Detalizēts ietekmju apjoma un būtiskuma izvērtējums ir veicams ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros atbilstoši likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai gadījumā, ja sākotnējā izvērtējuma rezultātā tiek secināts, ka pieteiktās paredzētās darbības īstenošanas rezultātā ir iespējama būtiska ietekme uz vidi.

1. Paredzētās darbības ierosinātais (t.sk., reģistrācijas numurs un adrese):

SIA “CTB KARJERI”, reģistrācijas numurs 42103036324, juridiskā adrese: “Krūtes Zundi”, Bārtas pagasts, Dienvidkurzemes novads, LV – 3484, tālruņa numurs 63453421, elektroniskā pasta adrese ctbkarjeri@ctb.lv.

2. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu ieguve smilts atradnē “Palejas” un smilts atradnē “Paegli 2”.

3. Paredzētās darbības norises vieta:

Nekustamais īpašums “Palejas” ar kadastra numuru 6460 014 0092, zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 6460 014 0092, 6460 014 0093, 6460 014 0410, Grobiņas pagasts, Dienvidkurzemes novads.

Nekustamais īpašums “Paegli-2” ar kadastra numuru 6460 014 0007, zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 6460 014 0007, Grobiņas pagasts, Dienvidkurzemes novads.

4. Informācija par paredzēto darbību, iespējamām paredzētās darbības vietām un izmantojamo tehnoloģiju veidiem:

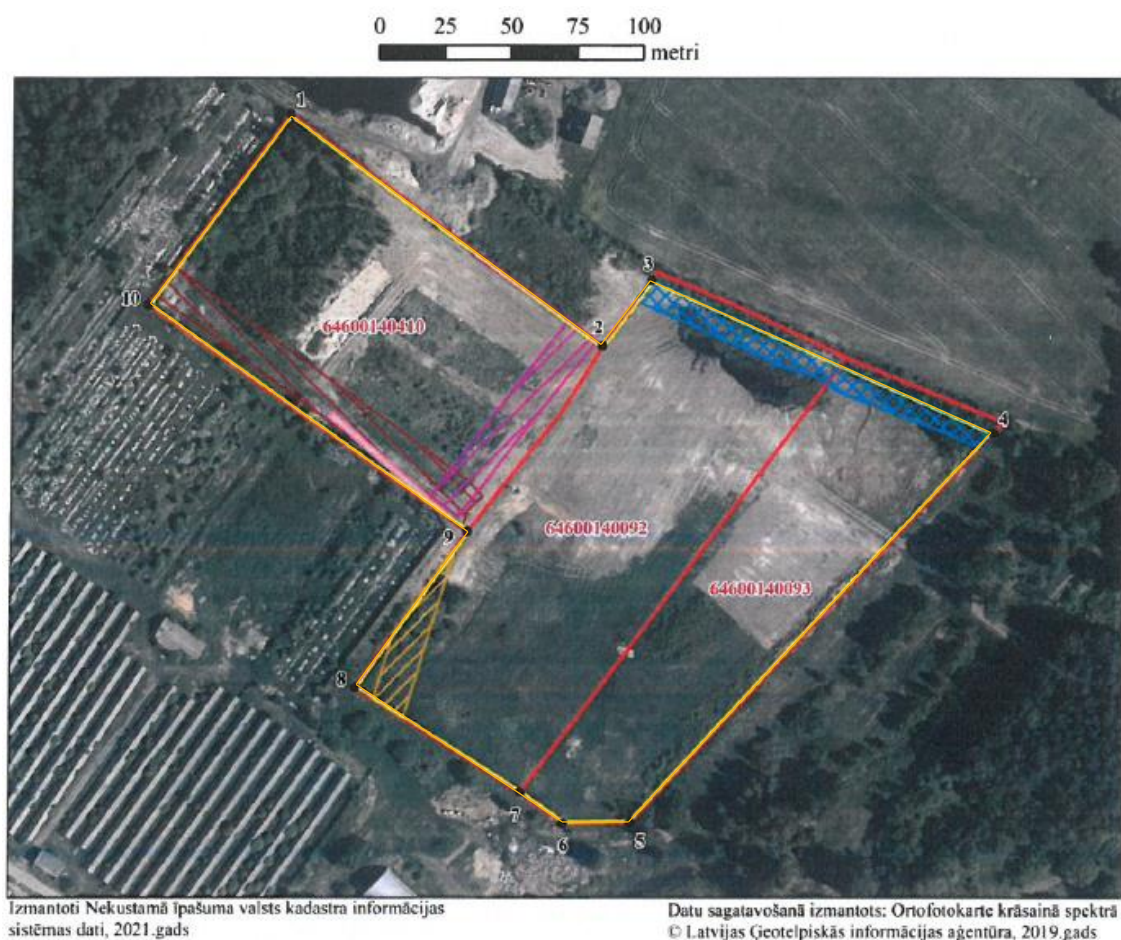
Valsts vides dienestā tika saņemti divi iesniegumi ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma veikšanai divās atradnēs “Palejas” un “Paegli 2”. Saskaņā ar iesniedzēja piekrišanu¹ abas paredzētās darbības tiek izvērtētas viena paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma ietvaros, tā kā atradnes atrodas blakus teritorijā un veidosies vienotu ietekmi.

Paredzētās darbības ietvaros paredzēts veikt derīgo izrakteņu ieguvu atradnē “Palejas” viena īpašuma trīs zemes vienībās, gandrīz visā to platībā (skat. 1. attēlu), ar limita laukuma platību 3,840 ha, virs un zem pazemes ūdens līmeņa. Darbības ietvaros tiks iegūti atradnē akceptētie un derīgo izrakteņu ieguves limitā² iekļautie A kategorijas smilts krājumi kopā 225,41 tūkst. m³ apmērā, no tiem 194,69 tūkst. m³ iegul zem gruntsūdens līmeņa. Savukārt atradnē “Paegli 2” paredzēts veikt derīgo izrakteņu ieguvu vienā zemes vienībā, gandrīz visā tās

¹ 2023. gada 13. marta elektroniskā pasta vēstule.

² Izsniegts Valsts vides dienestā un piešķirts periodam no 2021. gada 15. oktobra līdz 2040. gada 31. decembrim.

platībā (skat. 2. attēlu), ar limita laukuma platību 2,221 ha, virs un zem pazemes ūdens līmeņa. Darbības ietvaros tiks iegūti atradnē akceptētie un derīgo izrakteņu ieguves limitā³ iekļautie A kategorijas smilts krājumi kopā 136,37 tūkst. m³ apmērā, no tiem 121,49 tūkst. m³ iegul zem gruntsūdens līmeņa. Paredzētā darbība abās atradnēs ir saistīta ar ilgstošu neatjaunojamo zemes dzīļu resursu ieguvī, kuru daudzums atradņu teritorijās neatgriezeniski samazināsies. Derīgo izrakteņu ieguves rezultātā tiks izmainīts esošais teritorijas reljefs un teritorijas izmantošanas veids, tā kā ieguves vietās ir samērā lēzens reljefs, tāpat kā apkārtnē, bet derīgo izrakteņu ieguves rezultātā tiks izveidots izteikts reljefa padziļinājums, jo derīgā slāņa biezums atbilstoši Derīgo izrakteņu atradņu pašu datiem ir līdz 6,40 m atradnē “Palejas” un līdz 7 m atradnē “Paegli 2”. Šobrīd paredzētās darbības vietā atradnē “Palejas” atrodas pļava un koku/krūmu apaugums, kā arī zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 6460 014 0092 ziemeļaustrumu malā neliela ūdenstilpe ar aptuveno platību 0,06 ha⁴, bet atradnē “Paegli 2” paredzētās darbības vietā atrodas mežs vai pļava, kā arī darbības rezultātā ir nojauktas trīs ēkas (nebija reģistrētas Valsts zemes dienestā).

Apzīmējumi

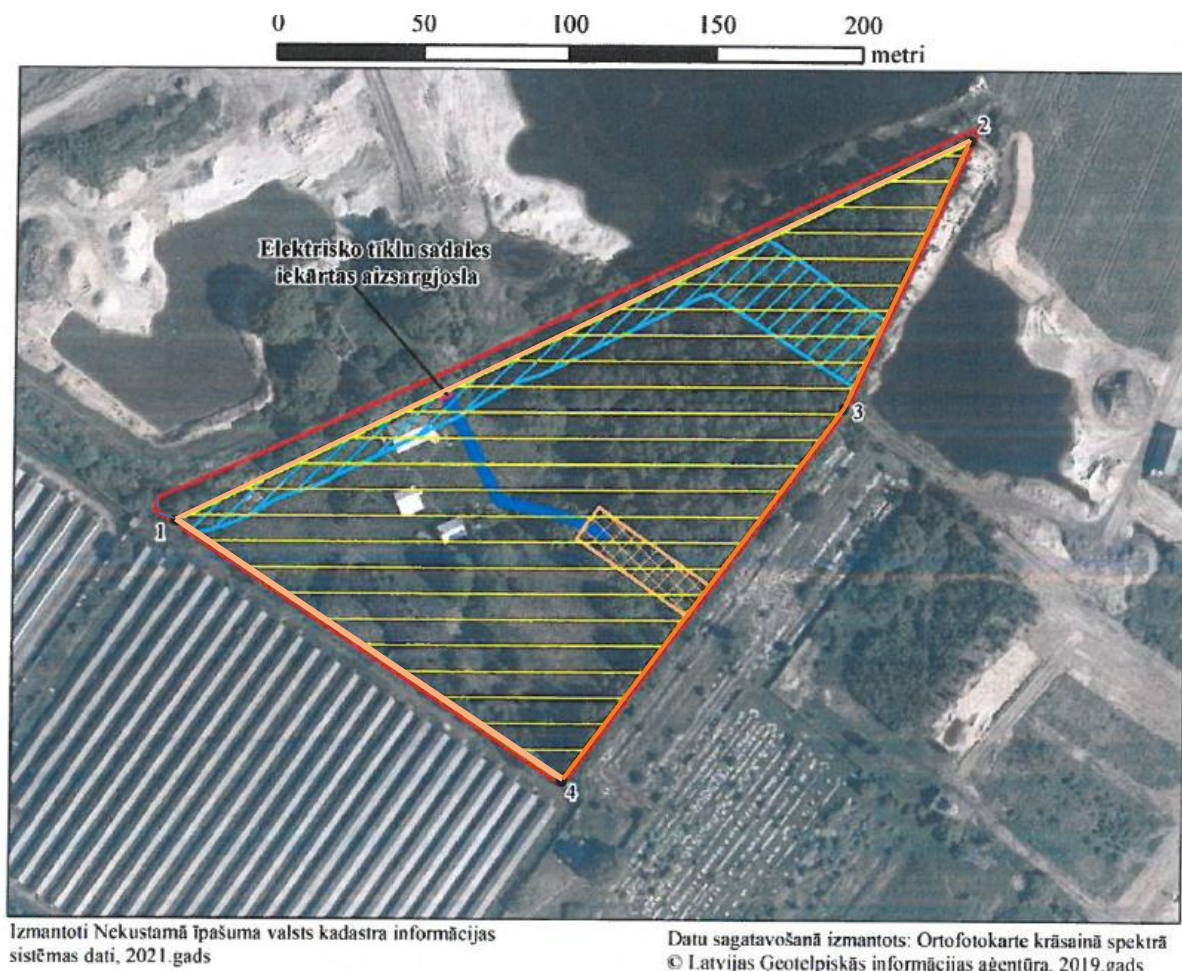
- Smilts atradnes "Palejas" un derīgā izrakteņa ieguves limita laukuma robeža (38.40 tūkst.m²)
- ¹ Limita laukuma robežpunkts un tā numurs
- Nekustamā īpašuma "Palejas" (kadastra Nr.6460 014 0092) zemes vienību ar kadastra apzīmējumiem 6460 014 0092, 6460 014 0093 un 6460 014 0410 robeža

1. attēls. Paredzētās darbības atrašanās vieta atradnē “Palejas”⁵

³ Izsniegts Valsts vides dienestā un piešķirts periodam no 2021. gada 15. oktobra līdz 2040. gada 31. decembrim.

⁴ Mērījumi Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmas karšu pārlūkā: <https://www.kadastrs.lv/#result>

⁵ Karte no Valsts vides dienesta 2021. gada 15. oktobrī izsniegtā Derīgo izrakteņu ieguves limita atradnei “Palejas”.

Apzīmējumi

- Smilts atradnes "Paegli 2" robeža un noteiktais derīgā izrakteņa ieguves limita laukums (22,21 tūkst.m²)
- ¹ Limita laukuma robežpunkts un tā numurs
- Nekustamā īpašuma "Paegli-2" (kadastra Nr.6460 014 0007) robeža

2. attēls. Paredzētās darbības atrašanās vieta atradnē "Paegli"⁶

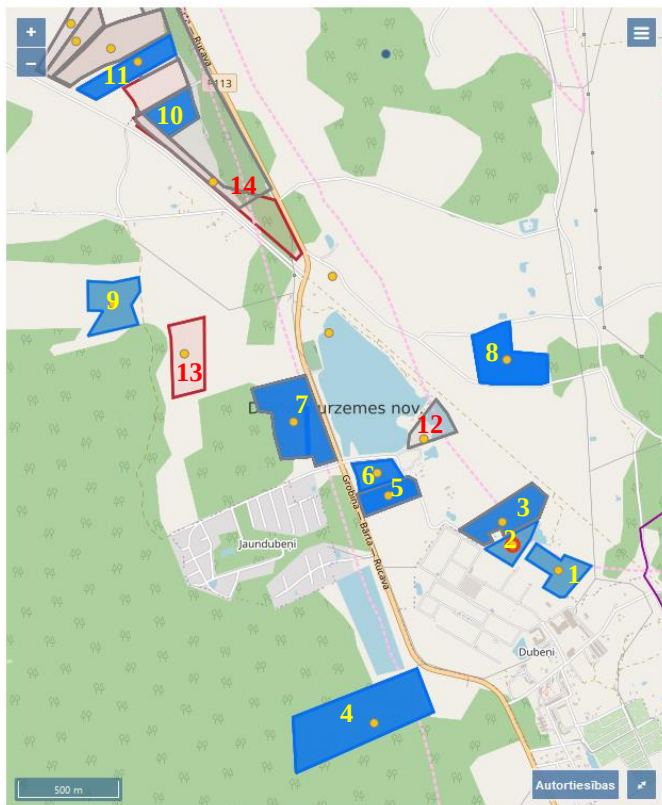
Saskaņā ar Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmas datiem⁷ zemes vienību kopējā platība atradnē "Paļeja" ir 3,88 ha, no kuras ieguves limita laukums aizņems 98,97 %. Nekustamā īpašuma lietošanas mērķis ir noteikta zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība, izņemot zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 6460 014 0410 – mežsaimniecība. Zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 6460 014 0092 kopplatība ir 1,5 ha, ko veido aramzeme 1 ha, augļu dārzs 0,2 ha, zeme zem ēkām un pagalmiem 0,2 ha un pārējās zemes 0,1 ha. Zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 6460 014 0093 kopplatība ir 1,06 ha, ko veido aramzeme 1,02 ha, ūdens objektu zeme 0,02 ha un zeme zem ceļiem 0,02 ha. Zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 6460 014 0410 kopplatība ir 1,32 ha, ko veido ganības 0,59 ha, mežs 0,7 ha un ūdens objektu zeme 0,03 ha. Savukārt atradnē "Paegli" zemes vienības platība ir 2,38 ha un limita laukums sastādīs 93 % no kopējās platības. Nekustamā īpašuma lietošanas mērķis ir noteikta zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība, ko veido aramzeme 0,79 ha, ganības 0,09 ha, mežs 0,9 ha, krūmājs 0,02 ha, ūdens objektu zeme 0,16 ha, zeme zem ēkām un pagalmiem 0,33 ha, zeme zem ceļiem 0,01 ha un pārējās zemes

⁶ Karte no Valsts vides dienesta 2021. gada 15. oktobrī izsniegtā Derīgo izrakteņu ieguves limita atradnei "Paegli".

⁷ <https://viss.gov.lv/lv/E-pakalpojumi/VZD/CadastreInfo> (dati skatīti 10.03.2023.)

0,08 ha. Atbilstoši spēkā esošajam Grobiņas novada teritorijas plānojumam 2014.-2025. gadam⁸ (*turpmāk – Teritorijas plānojums*), tā Grafiskās daļas kartē “Grobiņas novada teritorijas funkcionālais zonējums” paredzētās darbības vietā abās atradnēs ir noteikts lauku zemes (L), mežu teritorijas (M) funkcionālais zonējums un nelielā platībā iezīmēta ūdeņu teritorija (Ū). Atradnes robežojas ar lauku zemēm un dienvidu malā ar ciemu Dubēni un tā ražošanas apbūves teritoriju, līdz ar to tiks ietekmēta un iespējams degradēta arī apkārtējās teritorijas kopējā ainava, tā kā izcērtot mežu, tiks pavērts skats uz apkārtni, tajā skaitā gan ciema apbūvi, gan pretējā virzienā uz plašām derīgo izrakteņu ieguves teritorijām blakus atradnēs.

Saskaņā ar datiem VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” Zemes dzīļu informācijas sistēmā⁹ derīgo izrakteņu ieguve paredzēta reģionā, kurā ir reģistrētas vairākas citas derīgo izrakteņu ieguves atradnes (skat. 3. attēlu).

3. attēls:

- 1 – atradne “Palejas” 3,84 ha
- 2 – atradne “Paegli 2” 2,221 ha
- 3 – atradne “Paegliši” 5,610 ha
- 4 – atradne “Smiltēni” 17,390 ha
- 5 – atradne “Vilki-Vilcēni” 3,249 ha
- 6 – atradne “Karjers L” 2,421 ha
- 7 – atradne “Dobeļi” 10,289 ha
- 8 – atradne “Janas” 7,512 ha
- 9 – atradne “Brīvnieki CTB” 5,398 ha
- 10 – atradne “Ālande II-Stūrmaņi”, iecirknis “Straumītes” 3,483 ha
- 11 – atradne “Ālande II-Stūrmaņi”, iecirknis “Zobeni” 4,598 ha
- 12 – atradne “Dubēni-1999.g.” 2,9 ha
- 13 – krājumu laukums “Medņi” 5,867 ha
- 14 – citi atradnes “Ālande II-Stūrmaņi” krājumu laukumi

Paredzētās darbības vietas atradnē “Palejas” un atradnē “Paegli 2” savstarpēji robežojas. Blakus atrodas atradne “Paegliši”, kur SIA “A-Land” ir saņēmusi Bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju (*turpmāk – Atļauju*) Nr. 2, kas derīga līdz 2036. gada 31. decembrim ieguves veikšanai 5,610 ha platībā – ieguves darbi tiek veikti. Aptuveni 400-600 m attālumā¹⁰ uz ziemeļrietumiem atrodas atradne “Vilki-Vilcēni”, kur SIA “Rožupes ģeoloģija” ir saņēmusi Atļauju Nr. 1 ar derīguma termiņu līdz 2024. gada 31. decembrim ieguvei 3,249 ha platībā – ieguve tiek veikta. Tālāk uz ziemeļrietumiem šī atradne robežojas ar atradni “Karjers L” ar platību 2,421 ha, kur Valsts vides dienests ir veicis Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu Nr. AP22SI0141, kura rezultātā pieņemis lēmumu piemērot ietekmes uz vidi novērtējumu. Vēl tālāk aptuveni 830-1,05 km attālumā uz ziemeļrietumiem atrodas atradne “Dobeļi”, kur SIA “ARB7” ir saņēmusi Atļauju Nr. 4 ar derīguma termiņu līdz 2038. gada 12. decembrim – ieguve tiek veikta. Aptuveni 700-740 m attālumā uz dienvidrietumiem atrodas atradne “Smiltēni” ar platību 17,390 ha, kur SIA “Rožupes ģeoloģija” ir saņēmusi Atļauju Nr. 3

⁸ https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_166 (dati skatīti 10.03.2023.)

⁹ <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informācijas-sistema> (dati skatīti 10.03.2023.)

¹⁰ Attālums atkarīgs no paredzētās darbības vietas atradnes robežām, tas ir 400 m no atradnes “Paegli 2” un 600 m no atradnes “Palejas”. Attiecas arī uz turpmākajiem tekstā minētajiem attālumiem starp atradnēm.

ar derīguma termiņu līdz 2030. gada 7. aprīlim – ieguve nav uzsākta. Aptuveni 680-790 m attālumā uz ziemeļiem atrodas atradne “Janas” ar platību 7,512 ha, kur SIA “A-Land” ir saņēmusi derīgo izrakteņu ieguves pasi un limitu, Valsts vides dienests 2021. gada 25. maijā ir izsniedzis tehnisko noteikumu Nr. KU21TN0121 un šobrīd notiek projekta izstrāde un dokumentācijas kārtošana Atļaujas saņemšanai. Pārējās atradnes “Brīvnieki CTB”, atradnes “Ālande II-Stūrmaņi” iecirkņi atrodas vairāk nekā 2 km attālumā no paredzētās darbības vietas. Līdz ar to ieguves darbu veikšana kopā visās šajās atradnēs var veidot kumulatīvu ietekmi, kas ir saistāma ar ieguves laikā radīto gaisa piesārņojumu putekļu veidā, ar troksni no ieguves tehnikas un autotransporta, ietekmi uz hidroloģisko režīmu apkārtņē, kopējo ainavu, kā arī satiksmes pieaugumu uz tuvējiem autoceļiem, tā kā summārā derīgo izrakteņu ieguves platībā reģionā sastāda vairāk nekā 50 ha (52,531 ha), neskaitot atradnes, kas atrodas vairāk kā 1-2 km no paredzētās darbības vietas.

Abu atradņu izstrādi paredzēts uzsākt ar auglīgā augsnes slāņa nostumšanu, pirms tam veicot teritorijas atmežošanu. Mežu teritorija atradnē “Palejas” aizņem 0,7 ha, tajā skaitā jaunaudze 0,65 ha. Saskaņā ar Meža valsts reģistra datiem¹¹ mežu teritoriju veido galvenokārt priedes un bērzi, kā arī baltalkšņi, liepas, apses. Meža tips damaksnis. Savukārt mežu teritorija atradnē “Paegli 2” aizņem 0,9 ha, tajā skaitā jaunaudze 0,16 ha. Saskaņā ar Meža valsts reģistra datiem¹² mežu teritoriju veido galvenokārt apses (17 gadi), bērzi (69 gadi), baltalksnis (22 gadi). Meža tips platlapju ārenis. Esošās ēkas ir jau nojauktas pagājušajā gadā. Saskaņā ar Derīgo izrakteņu atradņu pasēs iekļauto informāciju segkārtu veido augsne atradnē “Palejas” 0,10-0,20 m biezumā, kopā 36,91 tūkst. m³, un atradnē “Paegli 2” 0,20-0,40 m biezumā, kopā 6,85 tūkst. m³. Derīgo izrakteņu ieguvī paredzēts veikt ar atklāta tipa ieguves tehnoloģiju – ar ekskavatoru un frontālo iekrāvēju. Iegūtais materiāls tiks novietots pagaidu krautnēs un pēc tam realizēts – izvedot no atradnes. Ieguvei būs raksturīgs nepārtraukts raksturs, darbus veicot visu gadu atkarībā no pieprasījumu un laikapstākļiem. Derīgo izrakteņu slāni atradnē “Palejas” veido smilts ar slāņkopas biezumu 2,5-6,4 m. Daļa no limita laukuma un tā krājumi atrodas gaisvadu elektrolīnijas aizsargjoslā 11,96+3,84+7,01 tūkst. m³ (1,92+0,61+1,13 ha), elektronisko sakaru tīklu kabeļa aizsargjoslā 0,81 tūkst. m³ (0,13 ha), ekspluatācijas aizsargjoslā ap meliorācijas būvēm un ierīcēm (koplietošanas ūdensnoteka) 7,75 tūkst. m³ (1,24 ha). Kopumā lielāka daļa materiāla, aptuveni 86 %, atrodas zem gruntsūdens līmeņa, kas apgrūtina tā ieguvī. Saskaņā ar pasēs datiem statistiskais ūdens līmenis no zemes virsmas atrodas 0,5-1,2 m. Savukārt atradnē “Paegli 2” derīgo izrakteņu slāni veido smilts ar slāņkopas biezumu 3,4-7,0 m. Daļa no limita laukuma un tā krājumi atrodas gaisvadu elektrolīnijas ar spriegumu 0,4 KV aizsargjoslā 3,96 tūkst. m³ (0,60 ha), zemsprieguma elektrokabeļa aizsargjoslā 1,04 tūkst. m³ (0,16 ha), ūdensnotekas 34234:2 aizsargjoslā 21,25 tūkst. m³ (3,22 ha), elektrisko tīklu sadales iekārtas aizsargjoslā 0,03 tūkst. m³ (0,005 ha). Kopumā lielāka daļa materiāla, aptuveni 89 %, atrodas zem gruntsūdens līmeņa, kas apgrūtina tā ieguvī. Saskaņā ar pasēs datiem statistiskais ūdens līmenis no zemes virsmas atrodas 0,7-1,5 m. Derīgo izrakteņu ieguve zem gruntsūdens līmeņa tiks veikta materiālu iegūstot ar smelšanas metodi, bez ūdens atsūkņēšanas, līdz ar to sasniedzot gruntsūdens līmeni ieguves vietā veidosies dziļa ūdenstilpe, turklāt reģionā ir augsti gruntsūdeņi, līdz ar to ūdenstilpe veidosies diezgan drīz pēc ieguves darbu uzsākšanas. Iegūtais materiāls zem gruntsūdens līmeņa un pēc nepieciešamības arī iegūtais virs gruntsūdens līmeņa tiks novietots pagaidu krautnēs. Atkarībā no pieprasījuma gadā paredzēts iegūt 50-100 tūkst. m³ materiāla katrā atradnē. Iegūto materiālu nav paredzēts pārstrādāt (sijāt, drupināt, mazgāt).

Veicot derīgo izrakteņu ieguvī zem gruntsūdens līmeņa, sevišķi sausā laikā, iespējams tiks ietekmēti apkārtnes hidroloģiskie apstākļi, jo veidosies ūdens notece uz izveidojušos ūdenstilpi atradnē, kā arī var tikt ietekmēts gruntsūdens līmenis un līdz ar to arī dzeramā ūdens daudzums

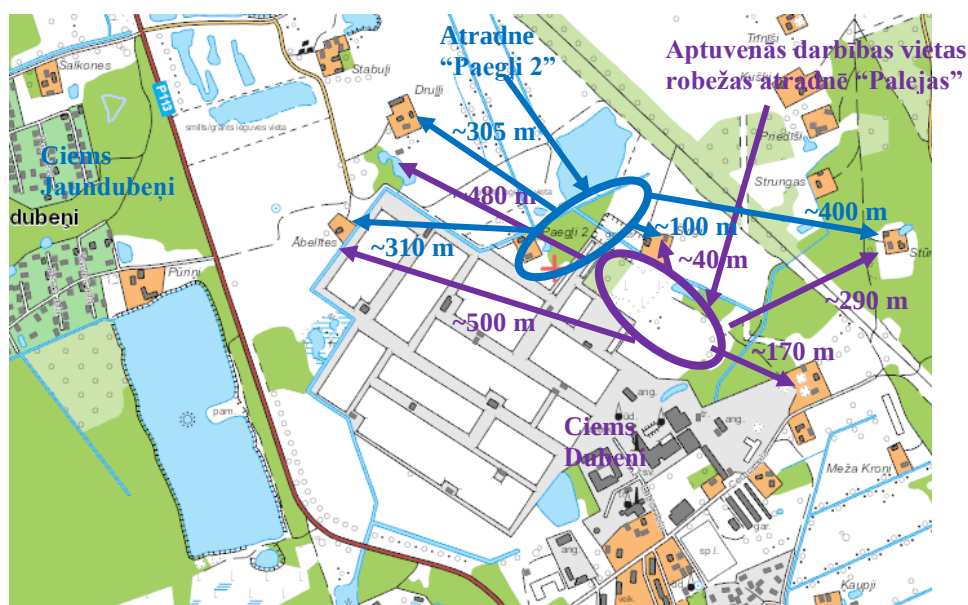
¹¹ Pieejami Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS”: <https://ozols.gov.lv/ozols/> (dati skatīti 10.03.2023.)

¹² Pieejami Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS”: <https://ozols.gov.lv/ozols/> (dati skatīti 10.03.2023.)

tuvējo viensētu akās un dziļurbumos. Saskaņā ar VSIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” Meliorācijas kadastra informācijas sistēmu¹³ no paredzētās darbības vietas veidojas satece Liepājas ezerā (ŪSIK kods 34234), turklāt gar atradni ziemeļu daļu ir izbūvēta koplietošanas ūdensnoteka Nr. 34234:K:2, kas šķērso atradni “Paegli 2” austrumu pusē. Gar atradnes ziemeļaustrumu malu ir izbūvēts arī susinātājgrāvis Nr. 34234:19. Tāpat jāņem vērā, ka ieguves tehnikas autotransporta darbināšanai tiks izmantota degviela, ko paredzēts iepildīt tehnikā uz vietas atradnes teritorijā. Saskaņā ar informāciju dažādās drošības datu lapās gan benzīns, gan dīzeļdegviela ir uzliesmojoši šķidrumi, kuri ir kaitīgi cilvēkiem, kā arī ir toksiski ūdens organismiem ar ilgstošām sekām. Līdz ar to avāriju situācijās ir iespējams gan augsnes, gan virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojums ar naftas produktiem. Tāpat no darbos izmantotās ieguves tehnikas var rasties bīstamie atkritumi (izmantotais absorbents, slaucīšanas lupatas).

Darbinieku vajadzībām ieguves laukumā tiks novietota pārvietojamā biotualetes un izveidota atkritumu savākšanas vieta. Ieguves process būs saistīts ar sadzīves atkritumu rašanos, kā arī sadzīves notekūdeņu radīšanu. Dzeramā ūdens ieguve nav paredzēta. Darbinieku vajadzībām dzeramo ūdeni piegādās fasētā veidā.

Atradnes izstrādes laikā palielināsies autotransporta plūsma reģionā gan aizvedot iegūtos derīgos izrakteņus, pievedot degvielu ieguves tehnikai, gan nodrošinot darbinieku nogādāšanu uz un no objekta. No ieguves tehnikas un autotransporta gaisā nokļūs izplūdes gāzes, kā arī darbībai būs raksturīgs troksnis un vibrācijas, un ir iespējama putekļu rašanās ilgstošos sausuma apstākļos, kas var ietekmēt tuvējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti un veselību. Kopumā apkārtni nevar uzskatīt par mazapdzīvotu, tā kā paredzētās darbības vieta robežojas ar ciema Dubeņi robežu, kā arī aptuveni 720-930 m no atradnes atrodas arī ciems Jaundubeņi. Saskaņā ar informāciju Centrālās statistikas pārvaldes datubāzē¹⁴ iedzīvotāju skaits 2022. gadā Dubeņos bija 429, Jaundubeņos 79, bet Grobiņas novadā 2287. Tuvākās viensētas “Šviģi”, “Strungas”, “Druļļi”, “Ābelītes”, atrodas aptuveni 40-500 m attālumā no atradnes (skat. 4. attēlu).

4. attēls. Atradnes “Palejas” apkārtnē¹⁵

Abos ciemos atrodas blīvi dzīvojamo māju rajoni. Dubeņos atrodas vairākas teritorijas ar jutīgu izmantošanas veidu kā izglītības iestāde, dievnams, pagasta pārvalde, kultūras centrs un citas. Iegūto materiālu plānots izvest no atradnes ar autotransportu pa esošo pievedceļu atradnes

¹³ <https://www.melioracija.lv/?loc=327771;263253;13> (dati skatīti 10.03.2023.)

¹⁴ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP/PUB/START_POP_IR_IRD/RIG010 (dati skatīti 10.03.2023.)

¹⁵ Karte no Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras Karšu pārļūka (dati skatīti 10.03.2023.): <https://kartes.lgia.gov.lv/karte/?x=262875.70&y=327746.91&zoom=9&basemap=topokarte>

ziemeļu malā gar viensētu “Sviģi”, kas savienots ar citu privāto pievedceļu, kurš tālāk dienvidaustrumu virzienā ir savienots ar ciemu Dubeņi, bet ziemeļrietumu virzienā valsts reģionālo autoceļu P113 “Grobiņa-Bārta-Rucava”. Līdz ar to uz šiem ceļiem palielināsies satiksmes intensitāte, kas ir būtiski ņemot vērā, ka pa šiem ceļiem pārvietojas tuvējo viensētu iedzīvotāji un autotransports no citām blakus esošajām derīgo izrakteņu ieguves atradnēm. Tuvākajiem ceļiem ir grants segums, līdz ar to palielinoties ceļu noslodzei, tiks ietekmēta arī ceļu kvalitāte.

Tāpat savstarpējo negatīvo ietekmi var radīt arī tuvākajā apkārtnē veiktās piesārņojošās darbības¹⁶. Blakus teritorijā tiek veikta kažokzvēru audzēšana¹⁷. Aptuveni 310 m attālumā uz dienvidaustrumiem atrodas Dubeņu ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtas¹⁸, sadedzināšanas iekārtas ciema siltumapgādes nodrošināšanai¹⁹ un citas, kā arī tuvākajās piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas²⁰, piemēram, Nr. 64608/1059 “Zvērsaimniecība “Dubeņi”” (Potenciāli piesārņota vieta), Nr. 64608/4406 “A/S “Grobiņa”, kažokzvēru audzētava” (Potenciāli piesārņota vieta) un citas. Savstarpējās ietekmes ir saistāmas ar pastiprinātu troksni reģionā, transporta intensitātes pieaugumu, augsnes un gruntsūdeņu piesārņojumu, gaisa piesārņojuma emisijām un smakām.

Izvērtējot iepriekš minēto Valsts vides dienests secina, ka paredzētā darbība atbilst likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3.² panta pirmās daļas 4) punktam: *vairākām līdzīgām paredzētajām darbībām, kuras ietekmē vienu un to pašu teritoriju un kuru izmaiņu rezultātā summāri tiek sasniegtas šā likuma 1. vai 2. pielikumā minētās robežvērtības*, un 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunktam: *derīgo izrakteņu ieguve 5 hektāru vai lielākā platībā vai kūdras ieguve 25 hektāru vai lielākā platībā*, līdz ar to tai ir jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums.

5. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi vērtēšanas nepieciešamības pamatojums (iespējamās ietekmes būtiskuma novērtējums):

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums veikts, pamatojoties uz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3.² panta pirmās daļas 4) punktu un 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunktu, Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” 13. punktu, kā arī Administratīvā procesa likuma 85. pantu. Novērtēšana veikta, balstoties uz Eiropas Savienības sākotnējā izvērtējuma vadlīnijās noteikto pieeju un kritērijiem, kas interpretē Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2014/52/ES (ar ko groza Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu).

Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 8. panta pirmā daļa nosaka, ka piesakot darbību, ierosinātais norāda vismaz divus dažādus risinājumus attiecībā uz šīs darbības vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem. Ierosinātais nav iesniedzis paredzētās darbības divus iespējamus variantus, tādējādi Valsts vides dienests kā otro alternatīvo risinājumu pieņem variantu, ka paredzētā darbība netiks īstenota.

Sākotnējā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros tika identificētas potenciāli būtiski negatīvas ietekmes, kas ir saistītas ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 11. panta pirmās daļas 2) punktu: *paredzētās darbības un citu darbību savstarpējā un kopējā ietekme* un 3) punktu: *dabas resursu, jo īpaši zemes dzīļu, augsnes, ūdens un bioloģiskās daudzveidības izmantošanu*, ņemot vērā trešās daļas 1) punktu: *ietekmes apjomu un telpisko izplatību*

¹⁶ Saskaņā ar Valsts vides dienesta Piesārņojošo darbību vietu karte: <https://registri.vvd.gov.lv/piesarnojoso-darbibu-vietu-karte/> (dati skatīti 10.03.2023.)

¹⁷ Valsts vides dienests ir izsniedzis B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. LI15IB0015.

¹⁸ Valsts vides dienests ir izsniedzis B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. LI14IB0022.

¹⁹ Valsts vides dienestā ir reģistrēta C kategorijas piesārņojošā darbība ar Nr. LI16IC0083.

²⁰ Saskaņā ar VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru: <http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=pppvMapView&addrefreshtimer=true&donotrenderwithoutrole=true&donotusewrapper=true&incrementCounter=1> (dati skatīti 10.03.2023.)

(iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas lielumu un pakļauto iedzīvotāju skaitu), un 6) punktu: savstarpējo un kopējo ietekmi uz citām esošām vai apstiprinātām paredzētajām darbībām, kas ietekmē vienu un to pašu teritoriju.

Derīgo izrakteņu ieguve pēc būtības būs saistīta ar ilgstošu neatjaunojamo zemes dzīļu resursu ieguvī. Lai arī ietekme būs lokālā mēroga un smilts krājumi Latvijā ir plaši izplatīti, turklāt iegūtais materiāls var tikt lietderīgi izmantots, piemēram, autoceļu būvniecībai un uzturēšanai, būvniecībā kā betona sastāvdaļa vai pamatu izbūvē un citiem mērķiem, tomēr paredzētās darbības vietā un reģionā kopumā derīgo izrakteņu krājumi neatgriezeniski tiks izsmelti. Apkārtējā teritorijā jau šobrīd ir izveidojusies degradēta ainava, jo derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta haotiski, izveidojot rakumus (arī uzbērumus krautņu veidā) dažādos nekustamajos īpašumos. Pēc būtības abu atradņu izstrāde būs vienlīdzīga apkārtējās teritorijas izmantošanas veidam, tomēr mazās atradnes platības rada sašķeltu ainavu un paredzētās izstrādes uzsākšana šo teritoriju paplašinās. Negatīva ietekme uz ainavas estētisko vērtību ir sagaidāma ilgstoši. Ietekme ir vērtējama kā būtiska, tā kā apkārtnē ir diezgan blīvi apdzīvota, robežojas ar ciema Dubeņi teritoriju, un gar šo atradņu teritorijām reģionā bieži pārvietojas iedzīvotāji.

Būtiska ietekme ir saistīta ar derīgo izrakteņu ieguvī apkārtnē kopumā, tā kā paredzētās darbības vietas tuvumā tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve vairākās atradnēs, un summējot ieguves platības jau šobrīd tiek pārsniegta likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1. pielikuma 25. punktā noteiktā robežvērtību 25 ha, kam piemērojama ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. Lai arī tiešā tuvumā veiktā/paredzētā derīgo izrakteņu ieguve kopā ar paredzēto ieguvī atradnēs "Palejas", "Paegli 2", "Paegliši" sastāda 11,671 ha, tomēr summāras ietekmes veidos arī ieguves veikšana tālākajās atradnēs, jo atradnes ir koncentrētas vienā reģionā, līdz ar to visas ietekmes veidosies ne tikai pašā atradņu teritorijā, bet skars plašāku reģionu ap tām, turklāt jāņem vērā, ka derīgo izrakteņu izvešanai tiks izmantoti vieni un tie paši reģiona autoceļi, kas atrodas vienā vai otrā pusē atradnēm. Kopējā atradņu platība reģionā līdz 1 km attālumā, kurās šobrīd tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve vai ir saņemta Atļauja ieguves veikšanai ir 36,538 ha (atrades "Paegliši", "Vilki-Vilcēni", "Smiltēni", "Dobeļi"). Tāpat ir jāņem vērā atradni "Dubeņi-1999.g.", kurā ir veikta derīgo izrakteņu ieguve. Lai arī šobrīd vairs nav spēkā esošas Atļaujas ieguves darbu veikšanai, tomēr atradnes rekultivācija nav veikta. Tāpēc pēc būtības nav veikti pasākumi ietekmes novēršanai un samazināšanai. Tāpat jāņem vērā atradnes "Karjers L" un "Janas", kurās ir paredzēts veikt derīgo izrakteņu ieguvī un ir uzsākta procedūra nepieciešamo atļauju saņemšanai. Darbu veikšanu šajās atradnēs Valsts vides dienests jau ir vērtējis un atradņu ieguves platību paplašināšanai saistībā ar atradni "Karjers L" jau ir piemērojis ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru. Tāpat jau šobrīd ir jāņem vērā iesniedzēja paredzēto ieguvī divās blakus esošajās atradnēs "Palejas" un "Paegli 2", tā kā saskaņā ar ietekmes novērtējuma principiem ietekmes novērtējums izdarāms pēc iespējas agrākā paredzētās darbības plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā, un kopējās ietekmes izvērtēšanai paredzēto darbību ir aizliegts sadalīt vairākās darbībās, jo tādējādi netiek pienācīgi novērtēta paredzētās darbības kopīgā ietekme²¹. Ņemot vērā konstatēto summārā platība reģionā kopā sastādīs 55,432 ha (atrades "Paegli 2", "Paegliši", "Palejas", "Karjers L", "Vilki-Vilcēni", "Smiltēni", "Dobeļi", "Dubeņi-1999. g.", "Janas"). Jāņem vērā, ka nevienai atradnei šobrīd nav veikts ietekmes uz vidi novērtējums. Tāpat vērtējot summārās ietekmes jāņem vērā fakts, ka paredzētā darbības vieta atradīsies blakus teritorijām, kurās tiek veiktas citas piesārņojošas darbības, kuras veidos papildus summārās ietekmes, kā arī fakts, ka blakus atrodas blīvi apdzīvotas teritorijas ar jutīgu izmantošanas veidu.

Vērtējot potenciālās ietekmes, ko varētu radīt derīgo izrakteņu ieguve kopumā reģionā, ņemot vērā piesardzības principu, ir saistītas ar derīgo izrakteņu ieguvī zem gruntsūdens līmeņa, tā kā visās tuvākajās atradnēs galvenokārt lielākā daļa (71-99 %) smilts krājumu atrodas zem gruntsūdens līmeņa, līdz ar to lielākais ieguves procesa laiks būs saistīts ar ūdens uzkrāšanos

²¹ Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3. pants, tajā skaitā 1), 7) apakšpunkts.

atradņu teritorijās. Lai arī paredzētās darbības vietā nav paredzēta gruntsūdeņu pazemināšanu, tomēr arī tādas derīgo izrakteņu ieguves laikā ir novērojamas gruntsūdeņu svārstības, turklāt jāņem vērā, ka reģionā ir diezgan augsts gruntsūdens līmenis, līdz to jau pie minimāliem ieguves dziļumiem veidojas ūdenstilpes. Tāpat kopumā šādas darbības rezultātā būtiska ietekme var tikt radīta arī uz ūdens līmeņa svārstībām tuvāko viensētu akās un ūdensapgādes urbemos, tā kā darbības vietas tiešā tuvumā atrodas vairākas viensētas, pie tam tuvākās vien 40-300 m attālumā. Arī ciemi Dubeņi un Jaundubeņi atrodas tuvu atradnei, kuru teritorijās vienkopus ir ierīkoti vairāki urbumi un akas. Konkrētajā gadījumā fakts, ka tuvākajā apkārtnē aktīvi notiek derīgo izrakteņu ieguve un dzeramā ūdens ieguve blakus teritorijās, liek kritiski vērtēt gruntsūdens līmeņa izmaiņas un rada nepieciešamību pēc papildus izvērtējuma un risinājuma nelabvēlīgas ietekmes apzināšanai un samazināšanai. Tāpat gruntsūdens līmeņa svārstības ir viens no būtiskākajiem faktoriem, kas var apdraudēt reģionā esošās īpaši aizsargājamās dabas vērtības. Lai arī saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmu “Ozols”²² paredzētās darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā un tajā nav reģistrēti īpaši aizsargājamie biotopi un īpaši aizsargājamās sugas vai sugas, kurām veidojami mikroliegumi, tomēr kopumā reģiona atradņu tuvumā atrodas Eiropas Savienības nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājama biotops *9010* Veci vai dabiski boreāli meži* un vairākas īpaši aizsargājamo putnu sugu dzīvotnes: upes zīriņam (*Sterna hirundo*), griezei (*Crex crex*). Lai arī biotops ir konstatēts 2019. gadā, kad jau aktīvi tika veikta derīgo izrakteņu ieguve apkārtnē, tomēr kopš tā atklāšanas ir izveidotas vairākas jaunas ieguves vietas, tādējādi būtu jāizvērtē sagaidāmā ietekme. Tāpat arī putnus visbūtiskāk ietekmē pastiprināts troksnis to ligzdošanas periodā.

Tāpat tuvējo māju un ciemu iedzīvotāji var izjust diskomfortu, ko var radīt putekļi un pastiprināts troksnis reģionā, gan no intensīvas transporta kustības, gan no veiktās ieguves un materiālu apstrādes blakus esošajās atradnēs kopā, tā kā tehnikai un transportam (it sevišķi braucot atpakaļgaitā) ir raksturīgs troksnis un vibrācijas pēc būtības. Atradne atrodas pie ciema Dubeņi robežas līdz ar to ietekmei tiks pakļauts liels iedzīvotāju skaits. Visbūtiskākā ietekme būs jūtama tieši gada siltajā periodā, kad ieguves darbi tiek veikti visintensīvāk un darbības rezultātā tiks radītas vislielākās emisijas vidē. Būtiska ietekme uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti būs tieši šajā periodā, kad arī iedzīvotāji visvairāk uzturēsies ārā. Saskaņā ar Teritorijas plānojuma karti “Grobiņas novada teritorijas funkcionālais zonējums” darbības vietai apkārtējo teritoriju veido lauku zemes nevis mežu teritorijas, kas varētu kalpot par aizsargbarjeru un absorbēt gan emisijas gaisā, gan slāpēt troksni. Tāpat arī virskārtas un augsnes valnis pa atradnes perimetru var nebūt pietiekošs risinājums, lai novērstu trokšņa izplatību uz tuvējām mājām. Papildus negatīvu ietekmi gan emisijām gaisā, gan trokšņa veidā var radīt arī aviosatiksmē, tā kā paredzētās darbības vieta atrodas Liepājas lidostas tuvumā, tajā skaitā aizsargjoslā ap navigācijas tehniskajiem līdzekļiem. Būtiski ir arī fakts, ka iegūtā materiāla transportēšanai no tuvējām atradnēm tiks izmantoti vieni un tie paši autoceļi, kuri uzreiz vai vēlāk pieslēdzas reģionālajam autoceļam P113 “Grobiņa-Bārta-Rucava”, kā rezultātā ne tikai palielināsies ceļa noslodze un tā kvalitāte, bet arī summēsies transporta radītā ietekme reģionā. Lai arī emisijas gaisā no transporta būs minimālas, lokālas un pārejošas, un ieguves procesā ir paredzēti pasākumi to novēršanai, piemēram, teritorijas un pievedceļu laistīšana, derīgo materiālu transportēšana slēgtās kravas automašīnās, tomēr nelabvēlīgos laikapstākļos kā ilgstošā sausuma periods, bezvējš un citos, visticamāk piesārņojums koncentrēsies reģionā, turklāt jau šobrīd ceļš tiek aktīvi izmantots materiālu piegādei no tuvējām atradnēm un jau šobrīd ir liels troksnis un putekļi, sevišķi vasaras periodā, tāpēc nevar izslēgt, ka radītās emisijas un troksnis ir tuvu normatīvajos aktos noteiktajiem robežlielumiem. Jāņem vērā, ka tuvākās viensētas un ciems Dubeņi atrodas nelielā attālumā no paredzētās darbības vietas, kuru iedzīvotāji intensīvi izmanto ceļu, lai pārvietotos. Daudzas mājas atrodas Latvijā valdošo vēju

²² <https://ozols.gov.lv/ozols/> (dati skatīti 10.03.2023.)

virzienā²³, līdz ar to viennozīmīgi šo māju iedzīvotāji izjutīs diskomfortu. Vidējais transportlīdzekļu skaits diennaktī, kurš pārvietojas pa šo ceļu ir 442-2142 transporta vienības gadā atkarībā no atrašanās apdzīvoto vietu tuvumā (dati par 2022. gadu), tajā skaitā smagā kravas transportlīdzekļu skaits 57-214²⁴. Lai arī sastrēgumi paredzētās darbības vietas apkārtnē nav novērojami un var prognozēt, ka arī nebūs novērojami, tomēr jāņem vērā, ka intensīvas derīgo izrakteņu ieguves laikā būtiski pieaugs arī satiksme. Satiksmes tiks virzīta gar vairāku dzīvojamo māju teritorijām, kuras ir izvietotas ceļa malā, līdz ar to ietekmi izjutīs arī tur dzīvojošie cilvēki. Lai arī derīgo izrakteņu ieguve nebūs saistīta arī ar lielu darbinieku skaitu un papildus darbinieku pieplūdi reģionā, kā arī atradnes izstrāde neizraisīs demogrāfiskās vai tradicionālās dzīves stila izmaiņas, derīgo izrakteņu ieguves laikā radītajām ietekmēm būs pakļauts liels iedzīvotāju skaits apkārtnē.

Tāpat jāņem vērā, ka atradņu teritorijām tuvumā atrodas citi vides piesārņojumu un ietekmi uz cilvēkiem radošie uzņēmumi. Abos ciemos atrodas sadedzināšanas iekārtas, tajā skaitā individuālie privātmāju katli, kuru rezultātā gaisā tiek izvadītas gaisu piesārņojošās vielas, kas koncentrējas reģionā. Dubeņos atrodas arī B kategorijas piesārņojošo darbību uzņēmumi kā ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un kažokzvēru audzētava, turklāt arī zvēri ir jutīgi pret pastiprinātu troksni kopumā. Kaut arī Dubeņos atrodas arī divas potenciāli piesārņotas vietas, tajā skaitā viena ir reģistrēta blakus esošajā zvēraudzētavā, tomēr savstarpējā ietekme visticamāk netiks radīta.

Sākotnējā izvērtējuma gaitā tika konstatētas arī citas ietekmes, kas visticamāk nebūs būtiski negatīvas. Paredzētā darbība kopumā zemes vienībā ir atļauta, jo atbilst Teritorijas plānojumam. Saskaņā ar Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 286. punktu, 475. punkta 475.11. apakšpunktu, 487. punkta 487.6. apakšpunktu derīgo izrakteņu ieguve ārpus Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs norādītajām derīgo izrakteņu ieguves vietām atļauta arī Lauku zemēs (L) un Mežu teritorijās (M), ievērojot, ka ieguve atļauta ne tuvāk par 20 m no zemes vienības robežas, izņemot, ja piegulošās zemes vienības īpašnieks rakstiski piekrīt derīgo izrakteņu ieguvei mazākā attālumā no savas zemes vienības robežas. Lai arī zemes vienībā ir iezīmēta arī ūdeņu teritorija, tomēr secināms, ka šīs ūdenstilpes ir izveidotas mākslīgi, iespējams veicot nelikumīgu derīgo izrakteņu ieguvi, vai veidojot kā piemājas dīķi. Mežu teritorijas atmežošana ir atļauta pirms tam saņemot Valsts meža dienesta ciršanas apliecinājumu un kompensējot valstij ar atmežošanu saistītās izmaksas.

Derīgo izrakteņu ieguves darbos tiks izmantota tehnika, no kuras ir iespējama degvielas un smērēļļu noplūde avāriju situācijā, turklāt atradnes teritorijā ir paredzēta šo tehnikas vienību uzpilde ar degvielu. Lai arī nedz degviela, nedz smērvielas pastāvīgi netiks uzglabātas darbības vietā un tehnikas uzpilde paredzēta uz šim nolūkam paredzētajiem pakļājiem, tomēr pastāv risks, ka noplūstot degvielai un smērēļļām tiks piesārņota ieguves procesā atradnē izveidotā ūdenstilpe. Ņemot vērā, ka kopumā avāriju risks ir mazs, laicīgi veicot transporta un tehnikas apskati un apkopi, kā arī faktu, ka darbības vietā ir iespējams nodrošināt absorbējošo materiālu pastāvīgu klātbūtni, ietekme visticamāk nebūs būtiski negatīva. Lai gan šie piesardzības pasākumi nenovērsīs grunts un gruntsūdens piesārņojuma rašanās iespējas, tie nodrošinās to, ka piesārņotā grunts, ja tāda tiks konstatēta, kā arī teritorija, kurā tā izvietota, tiks sanēta atbilstoši normatīvo aktu prasībām, novēršot piesārņojuma tālāku izplatīšanos gruntī un gruntsūdeņos. Tāpat jāņem vērā tas, ka saskaņā ar Teritorijas plānojuma karti "Grobiņas novada teritorijas funkcionālais zonējums" darbības vieta atrodas ārpus virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas un ārpus ķīmiskās/bakterioloģiskās aizsargjoslas ap pazemes ūdens ņemšanas vietām. Lai arī darbība ir paredzēta blakus meliorācijas sistēmām, tomēr darbi ir pieļaujami. Kā norāda VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi", kuri nodrošina valsts un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu uzturēšanu un ekspluatāciju, izsniedz tehniskos noteikumus

²³ Saskaņā ar VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datiem Latvijā valdošie ir rietumu, dienvidu puses vēji: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/latvijas-klimats> (dati skatīti 10.03.2023.)

²⁴ VSIA "Latvijas Valsts ceļi" informācija: <https://lvceli.lv/celu-tikls/statistikas-dati/satiksmes-intensitate/> (dati skatīti 10.03.2023.)

būvniecībai meliorētās zemēs, kā arī ir Meliorācijas kadastra informācijas sistēmas pārzinis atbilstoši Meliorācijas likuma 19. panta deleģējumam, paredzētā darbība ir iespējama. Detalizēti nosacījumi darbības īstenošanai tiks iekļauti iestādes izsniegtajos tehniskajos noteikumos. Kā īpašās prasības tiks izvirzītas:

- projekta realizācijas rezultātā nav pieļaujama melioratīvā stāvokļa pasliktināšanās objektam piegulošajās platībās, to applūdināšana;
- nav pieļaujama atradnes ierīkošana koplietošanas ūdensnotekas ekspluatācijas aizsargjoslā 10 m attālumā no ūdensnotekas krotes;
- nav pieļaujama nefiltrētu (nenostādinātu) atradnes ūdeņu ievadīšana meliorācijas grāvjos;
- projektā jāiekļauj virszemes noteces uztveršanas un novadīšanas no objekta platības tehniskais risinājums.

Citu dabas resursu izmantošana ieguves darbu laikā nav paredzēta. Derīgo izrakteņu ieguves darbi nebūs tieši saistīti arī ar atkritumu rašanos. Nelielos daudzumos radītie sadzīves atkritumi, koksnes atkritumi vai bīstamie atkritumi, kuru rašanās ir mazticama, tiks savākti un nodoti atkritumu apsaimniekotājam, kam ir saņemta attiecīgā atkritumu apsaimniekošanas atļauja. Arī pirms ieguves darbu uzsākšanas ieguves vietas sagatavošanas darbos nostumtā virskārta un augsne tiks novietota krautnēs un izmantota rekultivācijas darbos, bet nocirstie koki un krūmi var tikt lietderīgi izmantoti gan apkures nodrošināšanai, gan būvniecības procesos, gan citur.

Paredzētās darbības vietā ekstremālu meteoroloģisko apstākļu dēļ, vētras gadījumā, plūdu, miglas, ugunsgrēku un citu dabas katastrofu rezultātā var tikt negatīvi ietekmēta gan vide, gan iedzīvotāji, tomēr tas ir iespējams jebkurā teritorijā valstī.

Beidzot ieguves darbu atradnēs un veicot teritorijas sakārtošanu un rekultivāciju (paredzēta ūdenstilpes ierīkošana), beigsies radītās ietekmes, bet, tā kā ieguves process aizņem ilgu laika periodu, ieguves laikā radītās ietekmes ir ilgstošas.

Secinājumi:

1. Derīgo izrakteņu ieguve ir paredzēta teritorijā, kurā notiek intensīvi ieguves darbi jau vairākās atradnēs, kā arī ir paredzēts uzsākt derīgo izrakteņu ieguvi blakus teritorijās, tādējādi kopējā derīgo izrakteņu ieguve reģionā sastādīs 55,432 ha. Pastāvošās ietekmes šajā teritorijā summējas, radot kumulatīvu ietekmi. Lai arī sagaidāmās ietekmes veidus un to raksturu ir iespējams identificēt, tomēr uz sākotnējā ietekmes izvērtējuma veikšanas brīdi nav iespējams pārliecināties par paredzētās darbības ietekmes nebūtiskumu, pieļaujamību un efektīvākajiem risinājumiem ietekmju novēršanai vai maksimālais samazināšanai. Tāpat būtu jāievēro piesardzības princips un jāvērtē summārā ietekme arī ar paredzētās darbības vietai attālākām atradnēm (pēc 1 km), tā kā kopumā atradnes savstarpēji atrodas tuvu viena otrai.
2. Ņemot vērā, ka derīgo izrakteņu ieguve paredzētās darbības vietās, gan apkārtējās atradnēs tiek vai tiks veikta zem gruntsūdens līmeņa, veidojot ūdenstilpes, turklāt galvenokārt materiāls atrodas tieši zem gruntsūdens līmeņa, iespējams tiks ietekmēts apkārtnes kopējais hidroloģiskais režīms, kā rezultātā var tikt ietekmēts arī ūdens līmenis tuvējo viensētu akās un ūdensapgādes urbumos, ņemot vērā, ka apkārtējā teritorija ir biezi apdzīvota gan daudzajās viensētās, gan abos blakus esošajos ciemos.
3. Negatīvas ietekmes ir saistāmas arī ar ietekmi uz tuvējo viensētu un ciemu iedzīvotājiem, tā kā tuvākās mājas atrodas vien 40-300 m attālumā no paredzētās ieguves vietas un ciemi Dubēni un Jaundubēni attiecīgi, robežojas ar paredzēta darbības vietu vai atrodas aptuveni 730 m attālumā. Gan putekļu emisijas ieguves darbu laikā un materiāla transportēšanā, gan pastiprināts troksnis reģionā, kas summēsies starp blakus esošajām atradnēm, visticamāk radīs diskomfortu iedzīvotājiem. Secināms, ka piedāvātie risinājumi kā prettrokšņa valnis ap atradnes perimetru, ceļu laistīšana, nebūs pietiekami, jo gan smagajai karjeru izstrādes tehnikai, gan apstrādes iekārtām blakus

atradnēs trokšņa emisijas avoti atrodas daudz augstāk nekā izveidoto segkārtas/augsnes vaļņu augstumi, bet emisijas gaisā tiek pārnestas plašā teritorijā. Sevišķi būtiska ietekme veidosies derīgo izrakteņu intensīvākajā ieguves periodā vasarā, kad visbiežāk ir novērojami nelabvēlīgi laikapstākļi kā bezvējš un sausums, kad arī visbiežāk cilvēki uzturas ārā, un kad arī ir vislielākās emisijas vidē.

4. Derīgo izrakteņu transportēšanai tiks izmantoti vietējie reģiona autoceļi, tajā skaitā reģionālais autoceļš P113 "Grobiņa-Bārta-Rucava", kas savieno atradnes reģionā un kurš ir vienīgais/galvenais ceļš materiālu aizvešanai. Rezultātā pieaugs gan satiksmes intensitāte, gan ceļa noslodze, bojājot tā segumu un konstrukciju. Negatīva ietekme būs saistīta arī ar putekļu emisijām. Tāpat viennozīmīgi secināms, ka pasliktināsies ceļu satiksmes drošība, palielinoties kravas transporta kustībai pa autoceļu.
5. Ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamība izriet arī no piesardzības un samērīguma apsvērumiem, jo pirms lemt par tādas darbības veikšanu, kā rezultātā tiek palielināta ieguves platība, kas var radīt ietekmi kopējā teritorijā, ir būtiski izvērtēt gan esošo vides stāvokli, gan pasākumu kopumu, kas paredzēts ietekmes novēršanai un vai tie ir efektīvi. Šobrīd, neesot detalizētai informācijai par vides stāvokli paredzētās darbības vietai piegulošajā teritorijā, nevar viennozīmīgi pateikt, ka derīgo izrakteņu ieguve papildus teritorijā neradīs papildus slodzi reģionam, balstoties tikai uz pieņēmumiem. Jāņem vērā, ka blakus teritorijās tiek veiktas arī citas ar vides piesārņojumu saistītās darbības B un C kategorijas piesārņojošo darbību objektos.
6. Papildus norādāms, ka reģionā jau šobrīd tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve platībā, kas pārsniedz likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1. pielikuma 25. punktā noteikto robežvērtību 25 ha, kam piemērojama ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, līdz ar to jebkuras jaunas darbības uzsākšana ir iespējama tikai novērtējot to ietekmes kopā ar jau esošajām darbībām ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrā.
7. Ņemot vērā iepriekš minēto, Valsts vides dienests secina, ka pieteiktajai darbībai ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, kura laikā būtu iespējams detalizēti izvērtēt paredzēto darbību, veikt detalizētas izpētes, kā arī apzināt nepieciešamos risinājumus negatīvo ietekmju novēršanai vai vismaz samazināšanai līdz pieņemamam līmenim.
8. Ņemot vērā iepriekš konstatēto, Valsts vides dienests secina, ka paredzētās darbības izvērtēšanai ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 4. panta pirmās daļas 2) un 4) punktam.

6. Izvērtētā dokumentācija:

- 2022. gada 18. oktobra iesniegums ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam derīgo izrakteņu ieguvei atradnē "Palejas" ar pielikumiem kopā uz 33 lapām;
- 2022. gada 18. oktobra iesniegums ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam derīgo izrakteņu ieguvei atradnē "Paegļi 2" ar pielikumiem kopā uz 26 lapām;
- 2022. gada 11. novembrī iesniegtā papildinformācija ar pielikumiem kopā uz 10 lapām;
- VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" 2023. gada 13. februārī reģistrētā vēstule Nr. K-1-9.3/9 uz 1 lapas;
- Grobiņas novada teritorijas plānojuma 2014.-2025. gadam (1.0 redakcija): https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_166 (dati skatīti 10.03.2023.);
- Valsts zemes dienesta kadastra informācijas sistēmas dati: <https://www.kadastrs.lv/#result> (dati skatīti 10.03.2023.);
- Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" informācija: <https://ozols.gov.lv/ozols/> (dati skatīti 10.03.2023.);
- Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūras Karšu pārlūks: <https://kartes.lgia.gov.lv/karte/> (dati skatīti 10.03.2023.).

7. Sabiedrības informēšana:

Valsts vides dienests par pieteikto darbību ir informējis Dienvidkurzemes novada pašvaldību un biedrību "Vides aizsardzības klubs", 2022. gada 7. novembrī nosūtot vēstuli Nr. 11.4/AP/7516/2022 par paredzētajiem darbiem atradnē "Palejas" un vēstuli Nr. 11.4/AP/7515/2022 par paredzētajiem darbiem atradnē "Paegli 2" ar informatīvo paziņojumu. Minētie paziņojumi tika publicēti arī Valsts vides dienesta tīmekļa vietnē. Sabiedrības atsauksmes vai priekšlikumi par pieteikto darbību nav saņemti.

8. Administratīvā procesa dalībnieku viedokļi:

VSIA "VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" sniedza viedokli vēstulē Nr. K-1-9.3/9, kurā norāda, ka no melioratīvā viedokļa paredzētā darbība ir iespējama. Detalizēti nosacījumi darbības īstenošanai tiks iekļauti iestādes izsniegtajos tehniskajos noteikumos. Kā īpašās prasības paredzēts izvirzīt par darbības veikšanu tā, lai netiktu pieļauta melioratīvā stāvokļa pasliktināšanās objektam piegulošajās platībās, to applūdināšana, par koplietošanas ūdensnotekas ekspluatācijas aizsargjoslas 10 m attālumā no ūdensnotekas kroles ievērošanu un darbu veikšanu ārpus aizsargjoslas, par nefiltrētu (nenostādinātu) atradnes ūdeņu ievadišanas nepieļaušanu meliorācijas grāvjos, kā arī par virszemes noteces uztveršanas un novadīšanas no objekta platības tehnisko risinājumu iekļaušanu projektā.

Iesniedzēja viedoklis iekļauts abos iesniegumos ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam un sniegtajā papildinformācijā. Citu procesa dalībnieku viedokļi nav saņemti.

9. Piemērotās tiesību normas un lēmuma pieņemšanas pamatojums:

- Administratīvā procesa likuma 5., 6., 7., 8., 9., 10., 13. un 14. pants, 55. panta 1. punkts, 65. panta trešā daļa un 66. panta pirmā daļa;
- Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3.² panta pirmās daļas 4) punkts, 4., 8., 11., 12., 13. pants, 1. pielikuma 25. punkts, 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunkts;
- likums "Par zemes dzīlēm";
- Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumi Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" 13. un 13.¹ punkts.

Lēmums:

Piemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru SIA "CTB KARJERI" ierosinātajai darbībai – derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Palejas" nekustamajā īpašumā "Palejas" ar kadastra numuru 6460 014 0092, zemes vienībās ar kadastra apzīmējumiem 6460 014 0092, 6460 014 0093, 6460 014 0410, Grobiņas pagastā, Dienvidkurzemes novadā, un smilts atradnē "Paegli 2" nekustamajā īpašumā "Paegli-2" ar kadastra numuru 6460 014 0007, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 6460 014 0007, Grobiņas pagastā, Dienvidkurzemes novadā.

Šo lēmumu var apstrīdēt Vides pārraudzības valsts birojā (Rūpniecības ielā 23, Rīgā) viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Iesniegumu par lēmuma apstrīdēšanu iesniegt Valsts vides dienestā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV-1045, e-pasts: ap@vvd.gov.lv.

Atļauju pārvaldes direktore

D. Kalēja

(paraksts un tā atšifrējums)

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Inese Kotova, 68206876
inese.kotova@vvd.gov.lv